

Förordningsmotiv

Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta

Fm 2020:1

Utfärdad den 13 mars 2020

Regeringen föreskriver¹ följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 29 kap. 29 § skollagen (2010:800).

2 § Bestämmelserna i denna förordning får tillämpas om det behövs för att elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska kunna tillförsäkras sin rätt till utbildning enligt skollagen (2010:800), om

1. en huvudman har bedömt att en så stor andel av personalen vid en skolenhet är frånvarande med anledning av det nya coronaviruset (SARS-CoV-2) att det under viss tid inte går eller har gått att bedriva verksamheten och huvudmannen därför håller eller har hållit skolenheten stängd,

2. en huvudman efter samråd med smittskyddsläkare håller eller har hållit en skolenhet stängd som en åtgärd för att motverka spridning av det nya coronaviruset,

3. en skolenhet ligger i ett område som Folkhälsomyndigheten har beslutat ska vara avspärrat enligt smittskyddslagen (2004:168), eller

4. en huvudman, med anledning av en rekommendation från Folkhälsomyndigheten som berör skolområdet, håller eller har hållit en eller flera skolenheter stängda.

Obligatoriska skolformer

Lärotider

3 § En huvudman för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får frånga vad som föreskrivs i 7 kap. 17 § andra stycket skollagen (2010:800) och besluta att utbildningen ska omfatta fler skoldagar under ett läsår eller fler timmar per dag än som anges där eller att utbildningen ska förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får besluta att utbildningen ska omfatta färre skoldagar eller lov dagar per läsår, att utbildningen ska förläggas till andra dagar än måndag–fredag eller att läsåret ska börja eller sluta annan tid än vad som föreskrivs i 3 kap. 2–4 §§ skolförordningen (2011:185).

¹ Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 2020 (regeringens förordningsmotiv 2020:1).

En huvudman för grundskola får förlägga lovskola till annan tid än vad som föreskrivs i 10 kap. 23 a–c §§ skollagen.

Eleverna ska totalt sett få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen.

Undervisningstidens fördelning

4 § En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får besluta att undervisningstiden i ett eller flera ämnen ska fördelas mellan stadier på ett annat sätt än som föreskrivs i den timplan som gäller för skolformen enligt bilaga 1–4 till skolförordningen (2011:185).

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Lärotider

5 § En huvudman för gymnasieskola eller gymnasiesärskola får besluta att

1. ett läsår ska omfatta fler eller färre veckor eller färre skoldagar eller lovdagar än vad som föreskrivs i 3 kap. 1 § gymnasieförordningen (2010:2039),

2. ett läsår ska börja eller sluta vid andra tider än vad som föreskrivs i 3 kap. 2 § samma förordning, eller

3. skolarbetet får förläggas till andra dagar än måndag–fredag och fördelas på annat sätt under läsåret än vad som föreskrivs i 3 kap. 3 § samma förordning.

Eleverna ska totalt sett få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen (2010:800).

6 § Om antagning till gymnasieskolans nationella program på grund av åtgärder enligt 3 § har senarelagts i en sådan utsträckning att antagning inte är möjlig till ett läsår som börjar i augusti, får en huvudman för gymnasieskola fatta ett beslut som avses i 5 § första stycket 2. Detta gäller även en huvudman som inte omfattas av 2 §.

Gemensamma bestämmelser

Undervisningens utformning

7 § En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola får besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid, eller är åtskilda i både rum och tid, utöver vad som är föreskrivet i 5 a kap. skolförordningen (2011:185) eller 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Om läraren och eleven vid undervisningen är åtskilda både i rum och tid ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser att avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

Utbildningens förläggning vid viss skolenhet

8 § Om det behövs får en huvudman för förskoleklass, grundskola och grundsärskola besluta att elever vid en viss skolenhet ska ges utbildning vid någon annan av huvudmannens skolenheter även i andra fall än som anges i 9 kap. 15 §, 10 kap. 30 § och 11 kap. 29 § skollagen (2010:800).

9 § Om det behövs får en huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola överlämna

uppgifter som avser undervisning på entreprenad till en annan huvudman utöver vad som är föreskrivet i 23 kap. skollagen (2010:800).

Fm 2020:1

Beslut om betyg

10 § Rektorn får besluta om betyg även i andra fall än som anges i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen (2010:800) eller i föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 16 § tredje eller fjärde stycket samma lag, om den eller de lärare som annars skulle ha beslutat om betyg är frånvarande med anledning av det nya coronaviruset.

Övriga bestämmelser

11 § En huvudmans beslut med stöd av denna förordning får inte överklagas.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 16 mars 2020.
 2. Förordningen upphör att gälla den 30 juni 2021.

På regeringens vägnar

ANNA EKSTRÖM

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 29 kap. 29 § skollagen (2010:800).

Paragrafen anger att förordningen är meddelad med stöd av bemyndigandet i 29 kap. 29 § skollagen.

2 § Bestämmelserna i denna förordning får tillämpas om det behövs för att elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska kunna tillförsäkras sin rätt till utbildning enligt skollagen (2010:800), om

1. en huvudman har bedömt att en så stor andel av personalen vid en skolenhet är frånvarande med anledning av det nya coronaviruset (SARS-CoV-2) att det under viss tid inte går eller har gått att bedriva verksamheten och huvudmannen därför håller eller har hållit skolenheten stängd,

2. en huvudman efter samråd med smittskyddsläkare håller eller har hållit en skolenhet stängd som en åtgärd för att motverka spridning av det nya coronaviruset,

3. en skolenhet ligger i ett område som Folkhälsomyndigheten har beslutat ska vara avspärrat enligt smittskyddslagen (2004:168), eller

4. en huvudman, med anledning av en rekommendation från Folkhälsomyndigheten som berör skolområdet, håller eller har hållit en eller flera skolenheter stängda.

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar huvudmän för de aktuella skolformerna får tillämpa övriga bestämmelser i förordningen, som ger möjlighet att besluta om undantag från vissa bestämmelser i skollagen (2010:800), skolförordningen (2011:185) eller gymnasieförordningen (2010:2039).

Vad som avses med skolenhet framgår av 1 kap. 3 § skollagen. Med att en skolenhet är stängd avses i det här sammanhanget att skollokaler är stängda för eleverna, dvs. eleverna får inte någon undervisning där. Däremot kan eleverna t.ex. ges fjärr- eller distansundervisning enligt 7 §. Med stängd kan också avses att någon utbildning tillfälligt inte alls bedrivs.

Uttrycket ”är frånvarande med anledning av det nya coronaviruset” i punkten 1 innefattar t.ex. att personalen själv är sjuk, tar hand om ett sjukt barn eller tar hand om en annan sjuk anhörig. Även personal som är frånvarande därför att de tillhör en särskild riskgrupp eller följer rekommendationer från Folkhälsomyndigheten omfattas. Även andra situationer med koppling till det nya coronaviruset omfattas, t.ex. att personal inte kan ta sig till skolan på grund av att de allmänna kommunikationerna inte fungerar eller har stängts.

Med smittskyddsläkare i punkten 2 avses den funktion som regleras i 1 kap. 9 § och 6 kap. smittskyddslagen (2004:168).

Obligatoriska skolformer

Lärotider

3 § En huvudman för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får frånga vad som föreskrivs i 7 kap. 17 § andra stycket skollagen (2010:800) och besluta att utbildningen ska omfatta fler skoldagar under ett läsår eller fler timmar per dag än som anges där eller att utbildningen ska förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får besluta att utbildningen ska omfatta färre skoldagar eller lovdagar per läsår, att utbildningen

ska förläggas till andra dagar än måndag–fredag eller att läsåret ska börja eller sluta annan tid än vad som föreskrivs i 3 kap. 2–4 §§ skolförordningen (2011:185).

En huvudman för grundskola får förlägga lovskola till annan tid än vad som föreskrivs i 10 kap. 23 a–c §§ skollagen.

Eleverna ska totalt sett få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen.

Paragrafen ger möjlighet att besluta om undantag från de bestämmelser som anger tidsramar för utbildningens omfattning och förläggning.

Genom paragrafen ges huvudmannen möjlighet att disponera läsåret på ett friare sätt. Skoldagar kan exempelvis förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar, eller förlängas utöver sex timmar för elever i förskoleklassen och årskurs 1 och 2, och åtta timmar i övriga årskurser. Läsåret kan också förlängas så att det exempelvis pågår även i juli. Undervisningstid som inte kunnat ges under innevarande läsår kan flyttas till nästa läsår inom ramen för förordningens giltighetstid.

När det gäller elever i årskurs 9 kan tid inte flyttas till nästkommande läsår eftersom elevernas tid i grundskolan upphör. I dessa fall får huvudmannen i den utsträckning som är nödvändig utnyttja de andra möjligheter som beskrivs i paragrafen, t.ex. att förlägga undervisning till lördagar, söndagar eller andra helgdagar, minska antalet lovdagar eller förlänga vårterminen, för att eleverna ska få den garanterade undervisningstid de har rätt till.

Som framgår av fjärde stycket ska eleverna få den undervisningstid de har rätt till.

I det fall huvudmannen förlägger undervisningen till exempelvis lördagar, söndagar eller andra helgdagar ska skollagens övriga bestämmelser om utbildningen tillämpas, t.ex. om skolmåltider och skolskjuts.

Vid planeringen behöver huvudmannen förhålla sig till att eleverna tillförsäkras den vila de har rätt till enligt arbetsmiljölagen (1977:1160).

Undervisningstidens fördelning

4 § En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola får besluta att undervisningstiden i ett eller flera ämnen ska fördelas mellan stadier på ett annat sätt än som föreskrivs i den timplan som gäller för skolformen enligt bilaga 1–4 till skolförordningen (2011:185).

Genom paragrafen ges huvudmannen möjlighet att fördela undervisningstiden i ett eller flera ämnen mellan stadier på ett annat sätt än det som föreskrivs i timplanen. Det innebär i praktiken att en elev till exempel kan få mindre undervisning i matematik och mer i undervisning i teknik i årskurs 3 innevarande läsår och sedan mer undervisning i matematik och mindre undervisning i teknik första terminen i årskurs 4. Omdisponering av tid mellan ämnen och stadier behöver göras inom ramen för förordningens giltighetstid.

När det gäller årskurs 9 finns inte möjligheten att flytta tid mellan ämnen och stadier. Här behöver huvudmannen i stället tillämpa de möjligheter som ges i 3 §.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Lärotider

5 § En huvudman för gymnasieskola eller gymnasiesärskola får besluta att

1. ett läsår ska omfatta fler eller färre veckor eller färre skoldagar eller lovdagar än vad som föreskrivs i 3 kap. 1 § gymnasieförordningen (2010:2039),

2. ett läsår ska börja eller sluta vid andra tider än vad som föreskrivs i 3 kap. 2 § samma förordning, eller

3. skolarbetet får förläggas till andra dagar än måndag–fredag och fördelas på annat sätt under läsåret än vad som föreskrivs i 3 kap. 3 § samma förordning.

Eleverna ska totalt sett få den undervisningstid de har rätt till enligt skollagen (2010:800).

Paragrafen ger möjlighet att besluta om undantag från de bestämmelser som anger tidsramar för utbildningens omfattning och förläggning.

Genom paragrafen ges huvudmannen möjlighet att disponera läsåret på ett friare sätt. Det kan t.ex. innebära att ge undervisning under lördagar, söndagar eller andra helgdagar eller att förlänga läsåret så att det fortsätter efter juni månad. Senarelagd undervisningstid ska ges inom ramen för förordningens giltighetstid.

För elever i det avslutande skolåret, normalt år 3, kan inte tid hämtas in under senare läsår. I dessa fall får huvudmannen i stället utnyttja de andra möjligheterna som beskrivs i paragrafen i den utsträckning som är nödvändig för att eleverna ska få den garanterade undervisningstid de har rätt till.

6 § Om antagning till gymnasieskolans nationella program på grund av åtgärder enligt 3 § har senarelagts i en sådan utsträckning att antagning inte är möjlig till ett läsår som börjar i augusti, får en huvudman för gymnasieskola fatta ett beslut som avses i 5 § första stycket 2. Detta gäller även en huvudman som inte omfattas av 2 §.

Paragrafen ger huvudmännen för gymnasieskolan möjlighet att förlägga läsårets början senare än augusti i det fall beslut om slutbetyg från grundskolan fattats så sent att antagningsprocessen inte kunnat slutföras i normal tid.

I paragrafen regleras inte antagning till introduktionsprogram då det inte finns någon reglering av förfarandet till dessa program.

Gemensamma bestämmelser

Undervisningens utformning

7 § En huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola får besluta att elever ska ges undervisning där läraren och eleven är åtskilda i rum men inte i tid, eller är åtskilda i både rum och tid, utöver vad som är föreskrivet i 5 a kap. skolförordningen (2011:185) eller 4 a kap. gymnasieförordningen (2010:2039).

Om läraren och eleven vid undervisningen är åtskilda både i rum och tid ska huvudmannen besluta hur många undervisningstimmar undervisningen ska anses motsvara, om huvudmannen avser att avräkna undervisningstiden mot den garanterade undervisningstiden.

Paragrafen innebär att huvudmannen kan erbjuda utbildning som fjärr- eller distansundervisning, i de fall det är möjligt. I de fall distansundervisning används och huvudmannen vill avräkna undervisningen mot den garanterade undervisningstiden har huvudmannen, enligt andra stycket, möjlighet att bedöma och besluta hur många undervisningstimmar distansundervisningen ska anses motsvara.

Utbildningens förläggning vid viss skolenhet

8 § Om det behövs får en huvudman för förskoleklass, grundskola och grundsärskola besluta att elever vid en viss skolenhet ska ges utbildning vid någon annan av huvudmannens skolenheter även i andra fall än som anges i 9 kap. 15 §, 10 kap. 30 § och 11 kap. 29 § skollagen (2010:800).

Paragrafen möjliggör för huvudmannen att, om det behövs, tillfälligt omplacera elever från en skola där undervisning inte är möjlig att bedriva till en annan av huvudmannens skolor, utöver vad som normalt är möjligt. En sådan tillfällig placering ska upphöra när den inte längre behövs och eleven kan återgå till sin vanliga skola.

För elever i behov av skolskjuts ska huvudmannen enligt skollagen tillhandahålla sådan.

9 § Om det behövs får en huvudman för grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola överlämna uppgifter som avser undervisning på entreprenad till en annan huvudman utöver vad som är föreskrivet i 23 kap. skollagen (2010:800).

Paragrafen möjliggör för huvudmannen att avtala med en annan huvudman att elever från en skola där undervisning inte kan bedrivas i ett eller flera ämnen, oavsett vilket eller vilka ämnen det gäller, i stället ska få undervisning i någon av den andre huvudmannens skolor (entreprenad). Det kan t.ex. vara en möjlighet för en huvudman som enbart har en skola och där det på denna inte går att bedriva undervisning i ett eller flera ämnen.

För elever i behov av skolskjuts ska huvudmannen enligt skollagen tillhandahålla sådan.

Förskoleklassen och fritidshemmet nämns inte i paragrafen eftersom bestämmelser som möjliggör entreprenad redan finns avseende dessa verksamheter.

Beslut om betyg

10 § Rektorn får besluta om betyg även i andra fall än som anges i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen (2010:800) eller i föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 16 § tredje eller fjärde stycket samma lag, om den eller de lärare som annars skulle ha beslutat om betyg är frånvarande med anledning av det nya coronaviruset.

Om betygssättande lärare inte finns att tillgå ger paragrafen rektorn möjlighet att besluta om betyg. När det gäller formuleringen ”frånvarande med anledning av det nya coronaviruset”, se kommentaren till 2 §.

Övriga bestämmelser

11 § En huvudmans beslut med stöd av denna förordning får inte överklagas.

Paragrafen innebär att beslut som en huvudman fattar i enlighet med denna förordning inte kan överklagas.

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den 16 mars 2020.
2. Förordningen upphör att gälla den 30 juni 2021.

Giltighetstiden innebär att åtgärder enligt denna förordning ska upphöra senast den 30 juni 2021. Undervisningstid som inte kunnat ges under exempelvis vårterminen 2020 måste därför ges under det följande läsåret.